

panorama

inforegio

37

Pomlad 2011

Strategija EU za Podonavsko regijo

Skupen odgovor na skupne izzive

UVODNIK

3

PREGLED

Strategija EU za napredno Podonavsko regijo

4-7

INTERVJUJI

János Martonyi, Johannes Hahn, Hans-Peter Hasenbichler, Philip Weller

8-11

IZ EVROPE

Projekti, ki uresničujejo strategijo

12-17

KAKO STRATEGIJA DELUJE

18-19

SKUPNA PODLAGA

Sodelovanje za Podonavsko regijo

20-21

REGIONALNE ZADEVE

Kaj se Podonavska regija lahko nauči od regije Baltskega morja

22-23

NAŠI PROJEKTI

Longlife-Konkurenčne zdravstvene storitve

24-25

MREŽNO POVEZOVANJE

RegioNetwork 2020, naraščajoča spletna skupnost

26

OZEMELJSKA POKRITOST STRATEGIJE EU ZA PODONAVSKO REGIJO

27-28

NA KRATKO O REGIJI – DEJSTVA IN ŠTEVILKE

29

OGLASITE SE IN KOLEDAR DOGODKOV

30

Fotografije (strani):

Naslovnica: © ES

Strani: 3, 5, 6, 9, 10, 13, 20, 21, 22, 23 © ES

str. 4-5-6-7: © iStockphoto

str. 8: © madžarsko Ministrstvo za zunanje zadeve

str. 12: © 4Biomass

str.12-13-14-15-16-17: © romunsko Ministrstvo za regionalni razvoj in stanovanjske zadeve

str. 14-15: © ICDPR

str. 16: © SEEERA.NET

str. 11, 17: © via donau

str. 22-23: © Carmen Polo Sanz

str. 23: © Margarita Grantcharska'

str. 24: © Splošna bolnišnica Caithness

str. 25: © Longlife

Kot skupen odgovor na izzive, s katerimi se sooča ena petina EU in več kot 100 milijonov prebivalcev, Strategija EU za Podonavsko regijo stopa po poti Strategije EU za regijo Baltskega morja ter temelji na njenih dobrih praksah.

Nobeni novih sredstev EU, nobene nove zakonodaje EU, nobeni novih struktur EU: namesto tega usmerjenost v tesnejše sinergije med organi na vseh ravneh, da bi se povečal vpliv ukrepov in financiranja.

Podonavska regija potrebuje rezultate. Štirje stebri opredeljujejo ključne cilje, na podlagi katerih se z več kot 200 projekti, ki imajo svoje vodje in roke, izvajajo ukrepi.

Zadnji pristopi k EU so regiji prinesli nove priložnosti.

Na primer, prednosti regije so med drugim inovacije in revolucionarna raziskovalna področja: strategija podpira izmenjavo znanj in mrežno povezovanje za namen spodbujanja rasti. Sodobna infrastruktura in komunikacija pa sta potrebni, da bi se regija odprla tako navznoter kot proti zunanjemu svetu.

Z okoljskega vidika je Donava dom nekaterih najredkejših vrst v Evropi in ima bogato biotsko raznovrstnost, a njeno porečje ogroža onesnaževanje zaradi na primer zastarele proizvodnje energije in izpustov odpadnih voda. Občutljive ekosisteme in ljudi, ki živijo na tem območju, pa ogrožajo tudi poplave in pomanjkanje vode.

Strategija nudi okvir za trajnostno ukrepanje na podlagi sodelovanja, s pomočjo katerega se bo mogoče spopasti tako s temi kot tudi drugimi izzivi. Toda njen uspeh je odvisen od tega, ali bodo ljudje v regiji izvajali ukrepe, ki jih določa, in ustvarili uspešno, varno prihodnost zase in za svoje otroke.

V tej številki Panorame si bomo natančneje ogledali vrsto projektov, ki jih strategija podpira, ter povprašali strokovnjake, kakšna bo regija leta 2020 in kako bo po njihovem mnenju strategija vplivala na to vizijo. Panorama nudi pregled, ki opredeljuje ključne vloge različnih organov, in opisuje, kako drug drugega podpirajo na poti k uspehu.

Dirk Ahner

Generalni direktorat, Evropska komisija
Generalni direktorat za regionalno politiko

STRATEGIJA EU ZA USPEŠNO PODONAVSKO REGIJO

Donava, ki je s približno 2 850 km druga najdaljša reka Evrope, povezuje Schwarzwald s Črnim morjem in teče skozi deset držav, v njenem porečju pa poleg teh ležijo še štiri države. Hidroelektrarne, vseevropski prometni koridor in dom za nekatere izmed najredkejših živalskih vrst Evrope – pritiski, ki jih prenaša reka, so si pogosto v navzkrižju, politične spremembe v regiji pa na svoj način vplivajo na premagovanje izzivov.

Strategija EU za Podonavsko regijo bo na podlagi izkušenj Strategije EU za regijo Baltskega morja, prvega tovrstnega sprejetega makroekonomskega pristopa, izkoristila različna prizadevanja zainteresiranih strani v regiji in jim omogočila sredstva za vzpostavitev varne, uspešne in pravične regije za vseh 115 milijonov prebivalcev.

ZAKAJ JE STRATEGIJA POTREBNA

Blaginja Podonavske regije, ki pokriva eno petino območja EU, je neločljivo povezana z blaginjo celotne Unije. Številni izmed problemov regije ne poznajo meja: poplave, prometne in energetske povezave, varstvo okolja in izzivi na področju varnosti zahtevajo enoten pristop.

Reševati je treba problem gospodarskih razlik in premajhnih naložb v infrastrukturo, ki so dediščina obdobja pred letom 1990. Vpliv preseljevanja, podnebnih sprememb in varnosti v tem območju je lahko še posebej izrazit zaradi političnih in geografskih značilnosti regije. Še posebej pereči so okoljski problemi, tako v smislu biotske raznovrstnosti kot varstva kulturne dediščine.

KDO JE ODLOČIL, KATERI UKREPI SO POTREBNI?

Države regije so prosile Komisijo, da oblikuje okvir za zagotovitev učinkovite rešitve ključnih izzivov.

V okviru obsežnega posvetovanja, ki ga je vodil Generalni direktorat Komisije za regionalno politiko, so poskušale zbrati številne zamisli in poglede. V podporo temu je bilo organizirano javno spletno posvetovanje, da bi se zagotovil pregleden pristop, ki bo obravnaval prednostne naloge in vključeval rešitve, ki jih prebivalci regije predlagajo sami zase.

Štiri tako opredeljene prednostne naloge, ki predstavljajo „stebre“, so: povezava Podonavske regije, varstvo okolja v Podonavski regiji, ustvarjanje blaginje v Podonavski regiji in okrepitev Podonavske regije.

Strategija kot dosledno strukturiran okvir predstavlja novo obliko sodelovanja za partnerje na tem območju in se osredotoča na usklajevanje obstoječih finančnih instrumentov in politik ter ne na oblikovanje novih ali vzpostavitev novih institucij oziroma novih birokratskih postopkov.

Uresničevanje

Vsak steber vsebuje nekaj prednostnih področij, ki opredeljujejo podrobne ukrepe in projekte, da bi se besede prenesle v rezultate na kraju samem. Koordinatorji prednostnih področij, tj. strokovnjaki z resornih ministrstev in agencij, bodo izvajali ukrepe in predstavljali glavni kanal za poročanje in ocenjevanje.

Pri opredelitvi ukrepov in projektov se upoštevajo štirje dejavniki:

- obravnavati morajo opredeljene prednostne naloge in imeti jasno podporo;
- vplivati morajo na makro regijo (ali njen večji del);
- biti morajo uresničljivi;
- biti morajo dosledni in se vzajemno podpirati.

Strategija temelji na celovitem pristopu, ukrepi pa morajo biti uravnoteženi, da bi lahko dosegli najtrajnejše rešitve.

Povezava Podonavske regije – promet, energija, kultura in turizem

Ta steber se osredotoča na tri prednostna področja, da bi:

- izboljšal mobilnost in multimodalnost (pokriva cestne, železniške in zračne povezave ter celinske plovne poti);
- spodbudil bolj trajnostno energijo (pokriva energetska infrastrukturo, trge in čisto energijo);
- podprl kulturo in turizem ter stike med ljudmi.

Te cilje je mogoče doseči z izboljšanim usklajevanjem znotraj infrastrukture in delovanja prometnih in energetskih sistemov, z izmenjavo najboljših praks na področju čiste energije in s podpiranjem kulture in turizma ob Donavi.

Ne začenjamo iz nič

Sodelovanje v regiji se je že začelo krepiti, predvsem s kohezijsko politiko EU in transnacionalnim programom „Jugovzhodna Evropa“. Za obdobje 2007–2013 je samo v strukturnih skladih na voljo približno **100 milijard €**.

Na voljo so tudi drugi viri financiranja, kot so sredstva iz mednarodnih finančnih ustanov, na primer Evropske investicijske banke, ali sredstva, ki jih nudijo nacionalni, regionalni in lokalni organi.

PROMET

Ren in Donava, ki ju povezuje prekop Majna-Donava, povezujeta 11 držav vse od severa do Črnega morja in s tem predstavljata hrbtenico regije. Vendar se na tej pomembni poti potencial celinske plovbe ne izkorišča povsod v celoti – količina tovora, ki se prevaža po Donavi, znaša samo 10 do 20 % količine, ki se prevaža po Renu. Spodbujati je treba tudi multimodalnost.

Državne meje v regiji so se v novejši zgodovini precej spremenile. Eden izmed rezultatov je pomanjkanje naložb v čezmejne povezave za vse vrste prevoza, predvsem pa po železnicah in cestah.

Projekti, ki so bili predlagani v okviru tega prednostnega področja, vključujejo: odstranitev ladijskih in drugih razbitin iz rečne struge; hitrejše medmestne železniške povezave; naložbe v multimodalnost kot podpora zelenim rešitvam na področju mobilnosti.

ENERGIJA

Cene v regiji so visoke, saj se velik del energije uvaža, prevoz je drag, trgi pa so razdrobljeni. Kot je pokazala plinska kriza januarja 2009, je oskrba z energijo nezanesljiva, trenutne metode proizvodnje pa predstavljajo velik vir onesnaževanja. Vendar pa se regija ponaša s strokovnim znanjem na področju učinkovitosti in obnovljivih virov, kar bi bilo mogoče podpreti in deliti v korist vseh.

Ukrepi vključujejo razvoj in izvajanje projektov na področju plinske povezave sever-jug ter razvoj skladiščnih zmogljivosti. Obnovljivi viri bodo dobili spodbudo v okviru projekta 4Biomass in priprave Akcijskega načrta za obnovljivo energijo Podonavske regije.

Letališče Győr-Per, ki ga predvsem uporabljajo poslovni potniki na čarterskih letih, Madžarska

STRATEGIJA EU ZA USPEŠNO PODONAVSKO REGIJO

KULTURA

Donava se ponaša s številnimi turističnimi znamenitostmi in dediščino. Z ukrepi bi bilo treba zagotoviti dolgoročno konkurenčnost in trajnost turističnega sektorja, in sicer prek sodelovanja, ki bi prineslo koristi regiji z novim razvojem in naložbami. Edinstvena naravna in kulturna dediščina regije se bo izraziteje in bolj trajnostno tržila.

Varstvo okolja v Podonavski regiji

Ta steber se osredotoča na tri prednostna področja za namen:

- obnove in vzdrževanja kakovosti voda;
- obvladovanja okoljskih tveganj;
- ohranjanja biotske raznovrstnosti, krajine ter kakovosti zraka in tal.

Te cilje je treba vključiti v druge politike. Na primer, prometna infrastruktura pozitivno vpliva na rast, a če ni dobro načrtovana, lahko negativno vpliva na biotsko raznovrstnost ter kakovost zraka in tal.

UPRAVLJANJE Z VODAMI

To je osrednje vprašanje za regijo in pokriva kakovost in količino vode. Izzivi vključujejo: zmanjšanje onesnaževanja z organskimi, hranilnimi in nevarnimi snovmi, kakor tudi odpravo prekinitev vodnih poti ali prilagoditev le-tem.

OKOLJSKA TVEGANJA

V porečju Donave obstaja veliko število naravnih in industrijskih tveganih območij, ki skupaj z izzivi, povezanimi s podnebnimi spremembami, pomenijo, da so analiza možnosti tveganja, pripravljenost ter mehanizmi hitrega odzivanja osrednjega pomena za strategijo. Izredne razmere zaradi rdečega blata leta 2010 so poudarile ključno potrebo po hitrem in učinkovitem sodelovanju.

EKOSISTEM

Podonavska regija je notranje povezan in notranje odvisen ekosistem, ki nudi dragoceno ekološko blago in storitve (hrano, vlaknine in svežo vodo, reguliranje količine vode na ozemlju ter varstvo tal).

Regija zajema velik delež območij velike divjine Evrope in zagotavlja ekološke povezave, ki so temeljnega pomena za splošno evropsko okoljsko zdravje. Hiter industrijski razvoj, krčenje gozdov in onesnaževanje pa regijo ogrožajo.

Predlagani ukrepi vključujejo: vzpostavitev varovalnih pasov ob reki za namen zadržanja hranilnih snovi, uporaba najnovejše tehnologije na mestih ravnanja z nevarnimi odpadki, celovita uporaba podatkov, pridobljenih v okviru projekta DANUBE FLOODRISK, podpiranje obnove močvirij za namen izboljšanja protipoplavne zaščite in vzpostavitev mreže zavarovanih območij, DANUBEPARKS.

Čiščenje vode v Romuniji

Ustvarjanje blaginje

Za Podonavsko regijo so značilne velike socialno-ekonomske razlike, a tudi močne obstoječe povezave med državami. Steber za ustvarjanje napredka, ki podpira strategijo Evropa 2020, opredeljuje več kot 50 konkretnih ukrepov in projektov, katerih cilj je premoščanje razlik z:

- razvojem družbe znanja prek raziskav, izobraževanja in informacijske tehnologije;
- podpiranjem konkurenčnosti podjetij, vključno z razvojem grozdov in mrež;
- vlaganjem v ljudi ter znanja in spretnosti.

KONKURENČNOST SKOZI RAZISKAVE, IZOBRAŽEVANJE IN TEHNOLOGIJO

Regija se ponaša z vodilnimi strokovnjaki na tehnoloških področjih, vendar je tudi nekaj mrtvih točk, zato je izmenjava znanj ključnega pomena. Konkurenčnost je odvisna od sposobnosti univerz, raziskovalnih institutov in podjetij, da ustvarjajo nove zamisli, znanje in tehnologijo, ki jih nato pretvorijo v proizvode, ki jih je mogoče tržiti.

Temeljnega pomena za ustvarjanje rasti regije so usmerjena podpora za raziskovalno infrastrukturo, močnejše mrežno povezovanje univerz, podjetij in oblikovalcev politik ter boljša uporaba informacijskih in komunikacijskih tehnologij.

IZKUŠENA IN VKLJUČUJOČA DELOVNA SILA

Za trajnosten napredek in rast regije so potrebne tudi naložbe v ljudi, pri čemer je treba dati prednost znanju in vključevanju. Nadgrajevanje obstoječih prednosti regije mora zajemati tudi podpiranje boljšega dostopa do nadaljnega izobraževanja ter posodobitev usposabljanja in socialne pomoči.

Ukrepi za ustvarjanje blaginje vključujejo: nabiranje in usklajevanje raziskovalnih sredstev za namen spodbujanja raziskav in razvoja v Podonavski regiji; vzpostavitev skupnih raziskovalnih središč za nadaljevalne študije; razvoj skupnih programov za strokovno izobraževanje in poklicno usposabljanje; povečanje uporabe storitev e-vlada in e-zdravje za državljane v vsej regiji; boj proti revščini in socialni izključenosti na rob potisnjenih skupnosti, kot so Romi.

Okrepitev regije

Steber za okrepitev regije si prizadeva za:

- okrepitev institucionalne zmogljivosti in sodelovanja;
- sodelovanje za namen spodbujanja varnosti in boja proti organiziranemu kriminalu in težjim kaznivim dejanjem.

KREPITEV INSTITUCIONALNE ZMOGLJIVOSTI IN VARNOSTI

Države v regiji imajo različna ozadja. V različnih sistemih in tradicijah se pojavljajo pravna država, preglednost, demokracija, tržno gospodarstvo in splošna politična stabilnost. Strategija poudarja pomen sodelovanja na vseh ravneh.

Za namen napredka na področju tega stebra so predlagani različni ukrepi, vključno z: usposabljanjem in izmenjavo najboljših praks na področju upravljanja javnih financ; vzpostavitvijo foruma podonavske civilne družbe; razvojem skupnih smernic za prostorsko načrtovanje.

VEČ NA TO TEMO

ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/danube/index_en.htm

JÁNOS MARTONYI

Minister za zunanje zadeve, Madžarska

Madžarska predseduje Svetu Evropske unije in pozornost namenja raziskavam, razvoju in inovacijam – ključnim področjem Podonavske strategije. Dr. Martonyi se kot minister za zunanje zadeve še posebej zanima za strategijo.

Kakšna bi morala biti po vašem mnenju regija leta 2020?

Strategija EU za Podonavsko regijo pomaga pri iskanju usklajene, dolgoročne rešitve za izzive, ki jih ni mogoče obravnavati samo na nacionalni ravni. Pristop Madžarske k strategiji temelji na dveh pogledih, ki odražata našo vizijo regije v letu 2020. Na eni strani si želimo ustvariti Podonavsko regijo, v kateri bo mogoče živeti. Naša druga glavna zamisel pa je, da naj bi regija do leta 2020 postala zares razvita in uspešna.

Strategija je odlično orodje za spodbujanje dobrih sosedskih odnosov v srednji Evropi. To je zgodovinska priložnost. Delo na skupnih ukrepih bo pomenilo, da smo zmožni vzpostaviti tesnejše odnose na številnih področjih. Prepričan sem, da lahko sodelovanje pri Podonavski strategiji znatno izboljša odnose med našimi državami.

Kako bo strategija prispevala k tej viziji?

Ne smemo pozabiti, da je gospodarska in finančna kriza še posebej močno prizadela večino vključenih držav. Zato bo strategija igrala ključno vlogo pri spodbujanju programov, ki bodo pomagali obuditi gospodarstvo – prednostna naloga na primer bo izboljšanje načina uporabe obstoječih sredstev.

Udeležene države in Komisija so skupaj oblikovale ukrepe in projekte za namen oživitve, velik prispevek pa so med številnimi drugimi zagotovile tudi strokovne organizacije, akademiki in civilna družba. Strategija vsem zainteresiranim stranem nudi dobro pripravljen mehanizem za sodelovanje.

Prepričan sem, da bodo iz skupaj oblikovanih projektov nastale praktične metode za uresničevanje te vizije.

Kaj je po vašem mnenju dodana vrednost strategije za vašo srednjeevropsko regijo?

V strategiji sodelujejo tudi države, ki niso članice EU. Če nam bo uspelo, da skupaj izvedemo skupne projekte, potem je to lahko izjemna priložnost, da te države vključimo v skupne politike Unije. Prepričan sem, da bomo v naslednjih desetih letih priča precej bolj povezani Podonavski regiji, ki ji bo ta strategija zagotovila močno podporo.

Stabilna in povezana regija, ki ustvarja močnejše vezi z Zahodnim Balkanom in državami, ki jih pokriva sosedska politika EU, prinaša prednosti ne samo za srednjo Evropo, temveč tudi za vso Unijo.

” Prepričan sem, da lahko sodelovanje pri Podonavski strategiji znatno izboljša odnose med našimi državami. “

JOHANNES HAHN

Evropski komisar za regionalno politiko

Komisar Hahn predstavi svoje zamisli glede prihodnosti Podonavske strategije.

Kakšna bi morala biti po vašem mnenju regija leta 2020?

Leta 2020 bi Podonavska regija morala biti regija, v kateri bodo državljani uživali boljšo kakovost življenja, v kateri bo več gospodarskih priložnosti, več inovativnih novih podjetij, ki bodo ustvarjala delovna mesta, boljše okolje in cvetoče kulturno ozračje. Želim, da bi vsak posameznik imel možnost za dostojno zaposlitev in dobro življenje v svoji domači regiji.

Kako bo strategija prispevala k tej viziji?

Strategija je temeljnega pomena za uresničitev te vizije. Pri tem gre za tri glavne elemente: močno politično podporo, seznam dejanskih ukrepov in delovno metodo, ki temelji na sodelovanju.

Močna politična podpora se je razvijala več mesecev, saj so bile v pripravo strategije tesno vključene tako države kot partnerji Podonavske regije. To podporo bo aprila potrdil Svet za splošne zadeve, Evropski svet pa ji bo dal svoj končni blagoslov junija letos. Ukrepi, predlagani v okviru akcijskega načrta, bodo torej imeli podporo vlad na najvišji politični ravni.

Da bi bili vidni konkretni rezultati, povezani z glavnimi vprašanji Podonavske regije, je bil na podlagi prispevkov iz držav, regionalnih in lokalnih organov, zainteresiranih strani ter služb Evropske komisije pripravljen akcijski načrt. Ta vsebuje približno 200 prednostnih ukrepov, ki bodo obravnavali glavne izzive in priložnosti za regijo.

Strategija pa, kar je verjetno najpomembnejše, predlaga tudi delovno metodo, ki temelji na sodelovanju. Države naj bi se redno srečevale na delovni ravni, da bi se dogovorile o najboljših načinih izvajanja teh ukrepov. To pomeni, da je treba določiti različne naloge, ki jih je treba izvesti, poiskati finančna sredstva ter zagotoviti napredek pri delu.

Kakšna je pri tem vloga Komisije?

Ta strategija je bila pripravljena kot odgovor na pobudo Podonavskih držav, ki morajo zdaj zagotoviti njeno izvajanje. Vloga Komisije je, da jim pomaga izpolniti cilje, o katerih so se skupaj dogovorile. Novost te strategije je torej v tem, da bo Evropska komisija nudila podporo pri izvajanju akcijskega načrta. To ni samo dokument na papirju.

Vključenost Komisije je pomembna iz več razlogov, predvsem pa zato, ker bo vsem zadevnim državam pomagala, da izpolnijo svoje cilje. Komisija lahko državam pomaga sodelovati. Je tudi zaupanja vredna partnerka, katere verodostojnost temelji na njenem strokovnem znanju in izkušnjah, ki pri svojem delu zagotavlja preglednost in je pravi naslov za izboljšanje položaja ene petine prebivalstva EU. Komisija lahko zagotovi tudi izvajanje obstoječih pravil (npr. okoljske direktive), obenem pa lahko spodbudi uskladitev sredstev EU. Navsezadnje pa lahko zagotovi tudi splošno načrtovanje, spremljanje, ocenjevanje in usmerjanje.

Evropska komisija, predvsem pa GD za regionalno politiko, si prizadevata državam pomagati, da strategijo kar najbolj izkoristijo. To je velika priložnost za vse prebivalce in institucije Podonavske regije, ki lahko na ta način drug drugemu pomagajo po svojih zmožnostih.

”

Gre za tri glavne elemente: močno politično podporo, seznam dejanskih ukrepov in delovno metodo, ki temelji na sodelovanju.

“

HANS-PETER HASENBICHLER

Hans-Peter Hasenbichler je direktor avstrijskega podjetja za upravljanje in razvoj vodnih poti via donau.

Podjetje via donau, ki se ukvarja s celovitim upravljanjem vodnih poti na avstrijskem delu Donave (plovba, ekologija, varstvo pred poplavami), organizira tudi povezane dejavnosti na področju inovacij in razvoja.

Kakšna bi morala biti po vašem mnenju regija leta 2020?

Reka Donava bo po letu 2020 predstavljala ekološki in gospodarski temelj celotne Podonavske regije. Poleg tega bo politično vključevanje držav Zahodnega Balkana v EU naredilo pomemben korak naprej, kar bo celotni regiji prineslo stabilnost in gospodarski uspeh.

Naša vizija v zvezi s prometnim sistemom je skladna s strategijo EU Evropa 2020, katere cilj je do leta 2020 doseči 20-odstotno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v primerjavi z ravnmi iz leta 1990 ter 20-odstotno povečanje energetske učinkovitosti. Velik del tovarnega prometa se bo namesto po cestah opravljal po Donavi, pri čemer se bo izkoristil potencial prometa po celinskih plovniških poteh, tj. nizka poraba energije, večja zmogljivost, nizke emisije CO₂ in nizki prevozniki stroški.

Kako bo strategija prispevala k tej viziji?

Strategija za Podonavsko regijo bo v obliki izhodišča nudila priložnost za zares celovito upravljanje vodnih poti, saj bo združila različne načine uporabe vodnih poti, npr. tovarni promet, proizvodnjo energije, zaščito pred poplavami, rekreacijo, turizem ali oskrbo s pitno vodo.

Podjetje via donau v tesnem sodelovanju z Mednarodno komisijo za varstvo reke Donave (ICPDR) spodbuja širjenje celovitega pristopa načrtovanja projektov na področju vodnih poti, pri čemer ustvarja potrebne pogoje za razvoj trajnostne plovbe po celinskih plovniških poteh v nedotaknjemem rečnem okolju. Avstrija bo skupaj z Romunijo v okviru stebra „Povezovanje Podonavske regije“ urejala prednostno področje strategije, tj. „Izboljšanje mobilnosti in multimodalnosti/Celinske plovne poti“. V tej vlogi vidimo pomembno priložnost za razvoj plovbe na Donavi na okolju prijazen način.

Kako je mogoče izpolniti cilj strategije glede 20-odstotnega povečanja tovarnega prometa na reki do leta 2020 v primerjavi z letom 2010?

Na eni strani je treba zagotoviti optimalno vsakodnevno vzdrževanje vodnih poti glede na omejena sredstva za infrastrukturne projekte, na drugi pa je treba z odpravljanjem še obstoječih ozkih grl zagotoviti ustrezno raven plovnosti po Donavi.

Zato je treba okrepiti čezmejno sodelovanje na področju upravljanja vodnih poti (ta proces se je že začel v okviru projekta NEWADA, ki ga financira EU). Poleg reševanja vprašanj v zvezi z vodnimi potmi in pristaniško infrastrukturo je treba ukrepati tudi na takšnih področjih, kot so prometna politika, posodobitev flote, telematika (rečne informacijske storitve), inovacije, logistika oziroma izobraževanje in usposabljanje.

VEČ NA TO TEMO:

www.via-donau.org/index.php

” Reka Donava bo po letu 2020 predstavljala ekološki in gospodarski temelj celotne Podonavske regije. “

PHILIP WELLER

Philip Weller je izvršilni sekretar v Mednarodni komisiji za varstvo reke Donave (ICPDR) na Dunaju v Avstriji.

Philip Weller upravlja ICPDR, ki predstavlja forum za 14 glavnih podonavskih držav in Evropsko komisijo, da bi lahko uresničile svoje zaveze glede izboljšanja kakovosti vode in upravljanja z vodami v porečju reke Donave.

Kakšna bi morala biti po vašem mnenju regija leta 2020?

Podonavska regija je zelo raznolika regija, tako z geografskega, ekološkega in kulturnega vidika kot z vidika gospodarskega razvoja. Je voda, ki povezuje regijo, zato me predvsem zanima to, kakšne bodo vode Donave in njenih pritokov v letu 2020.

V zadnjih dvajsetih letih smo bili priča velikemu izboljšanju kakovosti voda Donave, zato sem prepričan, da bodo do leta 2020 na podlagi prizadevanj držav v okviru izvajanja Načrta upravljanja s porečjem reke Donave še čistejše in bolj zdrave, kot so danes. Pri tem bo imelo pomembno vlogo vse od ustreznega čiščenja odpadne vode v vseh skupnostih do detergentov za pranje perila in pomivanje posode brez fosfatov kakor tudi kmetijska proizvodnja, ki varuje vodne vire, ter prehodi za ribe pri hidroelektrarnah in drugih jezovih.

Kako bo strategija prispevala k tej viziji?

Podonavska strategija je že prispevala tako, da je pritegnila politično pozornost k potrebi po razvoju v Podonavju, ki bi temeljil na varstvu in obnovi okolja. Uspešen in trajnosten razvoj je mogoče doseči samo z vzdrževanjem in obnovo dobrega ekološkega stanja v regiji in vodah Donave, to načelo pa je vsebovano v strategiji. Akcijski načrt, ki je povezan s strategijo, vključuje številne ključne projekte, ki bodo pomagali uresničiti ta cilj.

V odločitve drugih sektorjev morajo biti vključeni ekološki vidiki, saj okolje ni nekaj, kar bi lahko obravnavali ločeno.

Kakšno vlogo bo imela ICPDR pri izvajanju strategije?

Mednarodna komisija za varstvo reke Donave (ICPDR) je institucija, ustanovljena na podlagi Konvencije o varstvu reke Donave. Je forum za države, ki lahko na ta način sodelujejo pri upravljanju z vodami. To so tudi počele zadnjih 12 let.

ICPDR se močno zavzema, da bi Podonavska strategija izboljšala razvoj regije, in sicer tako, da bi dobre ekološke razmere oblikovale podlago za uspešen in trajen družbeni razvoj. ICPDR bo predvsem zagotovila, da bo prišlo do potrebnega dialoga med kmetijskimi, prometnimi in energetskega interesi, da bi razvoj v teh sektorjih potekal v smeri zaščite in ohranjanja dobre ekološke podlage.

VEČ NA TO TEMO:

www.icpdr.org/

V odločitve drugih sektorjev morajo biti vključeni ekološki vidiki

NOV POTENCIAL V PROIZVODNJI TOPLOTE IN ELEKTRIKE

Avstrijska agencija za energijo kot partnerka v srednjeevropskem projektu 4Biomass nudi drugim projektnim partnerjem preverjeno in preizkušeno strokovno znanje s področja bioenergije. Strategija za Podonavsko regijo ustvarja vezi s številnimi drugimi potencialnimi partnerji v regiji, vključno z državami zunaj EU, ki že vrsto let zagotavljajo prebivalcem ogrevanje iz velikih toplarn.

Vodilna vloga na področju obnovljive energije

Avstrija se na dokaj novem področju biomase že ponaša z dolgoletnimi izkušnjami. Lokalne skupnosti so z navdušenjem prevzele več nadzora nad svojo proizvodnjo energije, območne toplarne na biomaso pa so zdaj razširjene predvsem za namen ogrevanja. Medtem ko druge države še razvijajo tehnologijo na tem področju, so avstrijska podjetja, ki uporabljajo biomaso, že zmožna prenesti znanje v izkušnje.

Širjenje kroga sodelovanja

Avstrijska agencija za energijo je ena izmed devetih partnerk (iz AT, CZ, DE, HU, IT, PL, SI in SK) v projektu 4Biomass, ki je bil oblikovan konec decembra 2008. Izvaja se v okviru programa Srednja Evropa, ki ga sofinancira ESRR. Pred projektom, ki je že na samem začetku poskrbel za pozitivno podobo sodelovanja, so številne priložnosti za iskanje novih partnerjev s pomočjo Podonavske strategije. EU bo podprla in omogočila strokovne obiske v Avstriji, izmenjavo znanj ter pobude za usposabljanje za partnerje v Podonavski regiji.

Nove priložnosti za proizvodnjo elektrike

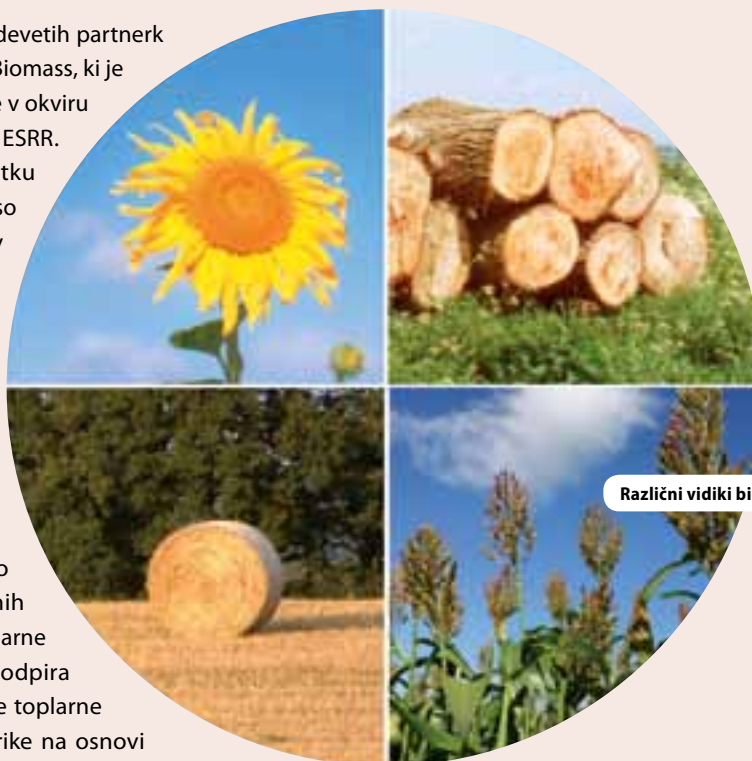
Države Podonavske regije imajo dolgoletno tradicijo proizvodnje toplote v območnih toplarnah in so pogosto uporabljale večje toplarne kot del planskega gospodarstva. To zdaj odpira zanimive povezave za sodelovanje, saj večje toplarne nudijo več možnosti za proizvodnjo elektrike na osnovi biomase.

Nove možnosti za trg

Pri tem delu je izstopala transnacionalna delavnica o trgovini z biomaso v srednji Evropi, ki je potekala oktobra 2010 in na kateri so nastopili govorniki vse od Kanade do Ukrajine. Partnerji v projektu 4Biomass so lahko iz prve roke poslušali o možnostih za biomaso v trgovini in na trgih kakor tudi o okoljskem vplivu prevoza biomase in razvoja novih proizvodov na okolje. Trgovina z biomaso se bo v bližnji prihodnosti povečala tako v Evropi kot po svetu. Ključno vlogo bo igralo merilo trajnosti, ki se v tem trenutku še razvija, delavnice, kot je ta, pa tistim, ki se že ukvarjajo s trgovino, omogočajo prednost.

VEČ NA TO TEMO

www.4biomass.eu

Različni vidiki biomase

REČNA KRIŽARJENJA ČEDALJE USPEŠNEJŠA NA DONAVI

Donava, ki teče od Nemčije do Romunije in se razteza prek 2 800 km, je vedno predstavljala turistično znamenitost. Danes jo številni novi dosežki postavljajo v ospredje na področju evropskega rečnega križarjenja. Strategija EU za Podonavsko regijo bo združila turistične organizacije, da bi povečala priložnosti za potovanja in raziskovanja, ki vključujejo različne kulture, glavna mesta, vere in jezike.

Donavska komisija za turizem (DTC) že več kot 40 let podpira in širi priložnosti za turizem na reki Donavi in v njeni okolici. Profesor Gerhard Skoff, predsednik DTC, poudarja številna področja njihovega dela, na podlagi katerega je turistična ponudba dobila komercialno vrednost. „Sezona križarjenja zdaj poteka vse leto, ne samo od aprila do oktobra, kot je bilo v navadi. Ladje stojijo manj časa v pristaniščih in predstavljajo veliko bolj komercialno privlačne naložbe.“

Izhajanje iz preteklih uspehov

Vsako leto se dodajo nove poti in destinacije, počitniške ponudbe pa vključujejo širok niz dejavnosti. Samo število privezov v kraju Passau v Nemčiji naj bi se po napovedih povečalo s 700 v letu 2010 na 2 000 v letu 2011, saj so križarjenja čedalje bolj priljubljena.

V obdobju, ki je sledilo spremembam v regiji v 90-ih letih prejšnjega stoletja, so se reševali politični in infrastrukturni problemi. Nepristranske organizacije, kot je DTC, so neprecenljive, saj povezujejo različne zainteresirane strani iz turističnega sektorja, da bi odprto razpravljale o problemih in pri vladah lobirale za politične spremembe.

Dodana vrednost strategije

Strategija EU za Podonavsko regijo potrjuje in podpira delo, ki poteka na področju širjenja turističnega sektorja z rečnimi križarjenji. DTC ima lastne izkušnje s praktičnimi problemi, kot so upravni postopki, ki jih mora opraviti posadka. Spodbujanje dialoga med številnimi organi in podjetji, ki organizirajo križarjenja, lahko omogoči hitrejše in lažje poslovne dogovore, ki so spodbudni tako za podjetja kot turiste.

To ima zelo otipljive koristi v turizmu – DTC skrbi, da se turisti čutijo dobrodošle in varne v regiji. Strategija bo igrala ključno vlogo pri ozaveščanju o turizmu ob reki in prinesla dobrodošlo okrepitev trajnih stikov, ki jih ohranja Donavska komisija za turizem.

VEČ NA TO TEMO

www.danube-river.org

Stephansplatz, Dunaj

POVEZOVALNA MOČ VODE

Mednarodna komisija za varstvo reke Donave (ICPDR) se zaveda pomena povezovanja držav za reševanje problemov, povezanih z vodo. Na kakovost vode vplivajo mnoge dejavnosti, vključno s proizvodnjo električne energije v hidroelektrarnah, kmetijstvom in rečno plovbo. ICPDR ustvarja povezave z vsemi dejavnostmi, da bi zagotovila ohranitev in izboljšanje edinstvenih vodnih ekosistemov. Strategija EU za Podonavsko regijo zdaj povečuje prepoznavnost njihovega dela in nudi praktično podporo ter večjo osredotočenost na njihove okoljske prednostne naloge.

Močna zakonodaja EU

ICPDR je zadolžena za usklajevanje izvajanja Okvirne direktive o vodah v porečju Donave. Vodi 14 partnerskih držav, ki jih sestavljajo države članice EU in sosednje države, kjer so različne gospodarske in politične razmere. Znak uspeha je politična zaveza, ki jo je vsaka država partnerka dala v okviru Konvencije o varstvu reke Donave ter Načrta upravljanja, ki so ju konec leta 2009 sprejele vse partnerke.

Prost prehod za ribe

Številna vprašanja segajo prek državnih meja in eno izmed njih je tudi selitev rib. Jeseter je na robu izumrtja, zato so potrebni nujni ukrepi, da bi se mu zagotovili ustrezni habitati na več sto kilometrih reke, ki jih preplava v svoji življenjski dobi. Spremembe v morfološki strukturi reke, kot je gradnja jezov, lahko povsem porušijo selitvene vzorce rib. Podonavska strategija mora zdaj omogočiti študije o obnovi selitve rib, na primer vzvodno in nizvodno od področij jezov pri Železnih vratih, ter o odstranitvi več sto drugih ovir, ki se nahajajo v porečju.

Brez dodatne birokracije

Raimund Mair, tehnični strokovnjak za upravljanje porečja v ICPDR, poudarja tesno mednarodno in panožno sodelovanje na tem področju. „Nobene potrebe ni po novih institucijah, saj strategija izpostavlja vprašanja glede kakovosti vode z združevanjem že obstoječih organizacij.“ Proizvodnja elektrike v hidroelektrarnah pogosto velja za okolju prijazno, a kljub temu ima vpliv nanj, zlasti pa na vodne habitate. Te razprave so v središču dela ICPDR, na njihovi podlagi pa se oblikujejo delovni sporazumi o najboljših korakih za naprej.

Nobenega novega denarja

Strategija je bolj usmerjena v načine dodeljevanja obstoječih sredstev. ICPDR s svojimi stiki med panogami podpira „združeno razmišljanje“ med okoljskimi politikami in cilji ter gospodarskim razvojem.

VEČ NA TO TEMO

www.icpdr.org

Majhne ribe, velika naloga

EKOLOŠKO OBVLADOVANJE POPLAV NA REKI TISI

Politika zaščite pred poplavami na Madžarskem oblikuje nov pristop. Pred dvema letoma se je pričelo bolj nadzorovano in okolju prijazno obvladovanje poplavnih voda. Naravni protipoplavni sistemi omogočajo, da se sezonske visoke ravni vode porazdelijo po okolici, kar koristi namakalnemu sistemom, ekološkemu kmetijstvu in habitatom v mokriščih.

Zgodovina obvladovanja poplav

V zadnjih sto petdesetih letih je bilo obvladovanje poplav pretežno usmerjeno v boj z naravo, predvsem z gradnjo čedalje višjih nasipov, ki zadržujejo naraščajoče reke in zmanjšujejo poplave. Čeprav je Tisa ena izmed najmanj reguliranih rek v porečju Donave, se politike na področju upravljanja reke še vedno bolj nagibajo k človeškim rešitvam, kot so vodni zbiralniki, kar ima mnoge negativne posledice za okolje, kot je zamuljevanje rečne struge.

Sodobna tehnologija na podlagi brezčasne narave

„Namesto nenehnega spopadanja z naravnimi silami so zdaj predlagani ukrepi za izkoriščanje zmogljivosti lokalnega območja pri vpijanju presežne vode,“ pravi dr. Béla Borsos iz Szöveta (Zveza za živečo Tiso). Visoke ravni vode spomladi in zgodaj poleti je treba preusmeriti v kanale in skozi jarke do polderjev, kjer se lahko na naraven način zadržijo na kmetijskih zemljiščih.

S pomočjo ukrepov se ponovno ustvarja več prostora za reko, nastajajo dodatna mokrišča in varuje se biotska raznovrstnost. S tem se znova vzpostavlja ravnovesje rabe tal, ki se oddaljuje od poljščin za prodajo in vrača k več pašnikom in živinoreji. Skupen gospodarski vpliv koristi kmetijstvu in povečuje tudi priložnosti za naravni turizem in prostočasne dejavnosti.

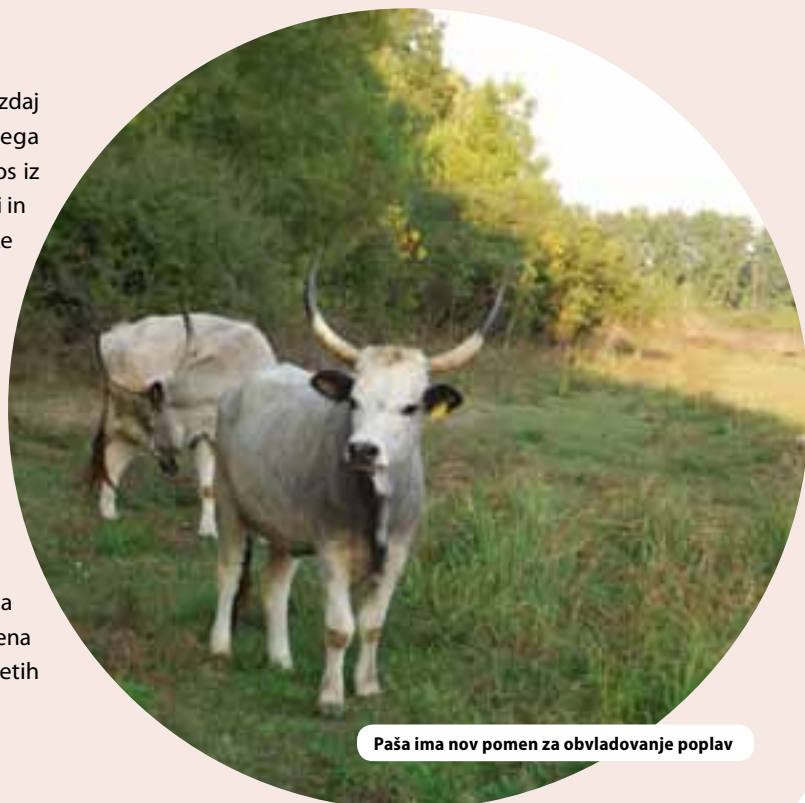
Preudarno upravljanje hitrosti pretoka bo zagotovilo, da bodo poplave kar najmanjše. Dodatna zaščita bo zagotovljena za mestna območja, predvsem tista, ki so se v zadnjih letih razširila prek svojih običajnih meja.

Širjenje mrež s pomočjo strategije

Projekt za reko Tiso vodi Szövet na Madžarskem prek ICPDR, udeleženi strokovnjaki pa omogoča veliko več strokovnega znanja in informacij na vseevropski ravni. V strategiji za obvladovanje poplav že sodeluje pet držav (Madžarska, Romunija, Srbija, Slovaška, Ukrajina), udeleženke pa načrtujejo nove projekte, ki jih bo sofinancirala EU in ki bodo razširili tehnologijo po vsej Madžarski in na Slovaško.

VEČ NA TO TEMO

<http://hanyitarozo.hu/en/what-vtt>

Paša ima nov pomen za obvladovanje poplav

IZ EVROPE

NOVA RAZISKOVALNA PARTNERSTVA ZA SODELOVANJE Z JUGOVZHODNO EVROPO

Evropski raziskovalni prostor se širi zunaj EU po zaslugi čedalje večjega sodelovanja z državami Zahodnega Balkana. Z vključevanjem znanosti, tehnologije in inovacij kot prednostnih nalog v Podonavsko strategijo, bo sodelovanje na področju raziskav spodbudilo nova sodelovanja. Dobra primer sta pobudi WBC-INCO.NET in SEE-ERA.NET Plus, ki se financirata iz 7. OP.

Na Zahodnem Balkanu se širijo gospodarstva, ki temeljijo na znanju. Rezultat sodelovanja, ki sega dlje od osnovnih raziskav in proti uporabnim raziskavam, so komercialne rešitve, ki prispevajo k trajnostni rasti in uspehu.

WBC-INCO.NET skrbi za usklajevanje politik na področju raziskav in inovacij na Zahodnem Balkanu in z državami EU. Sodelovanje spodbuja usmerjevalna platforma za raziskave v državah Zahodnega Balkana, ki je bila ustanovljena leta 2006. Projekt je ključni instrument za večstransko sodelovanje na Zahodnem Balkanu in s to regijo na področju znanosti, tehnologije in inovacij.

SEE-ERA.NET Plus vključuje ministrstva in agencije za financiranje iz držav Zahodnega Balkana ter podpira pozive za zbiranje raziskovalnih predlogov: 23 projektov, v katere je vključenih 107 institucij, je bilo izbranih na zadnjem skupnem pozivu; sredstva iz 14 držav dopolnjuje EK.

VEČ NA TO TEMO

www.see-era.net

www.wbc-inco.net

OHRANITI PREDNOST PRED ORGANIZIRANIM KRIMINALOM

Čezmejni kriminal predstavlja problem v Podonavski regiji. Pobuda za sodelovanje v jugovzhodni Evropi (SECI) podpira države v boju proti organiziranemu kriminalu ter združuje informacije in strokovno znanje.

Da bi Podonavska regija bila dober kraj za poslovanje, je treba tako kot povsod drugje omejiti kriminal. 13 držav članic SECI sodeluje, da bi dosegle ta cilj.

SECI prek sodelovanja nudi podporo nacionalnim carinskim organom in organom pregona. Skrbi tudi za varno izmenjavo podatkov. Različne države so odgovorne za posebno delovno skupino, v okviru katere zbirajo sredstva in strategije. Od leta 1999 so bile opravljene številne usklajene preiskave.

SECI je tudi pravi naslov za nadzor kriminalne dejavnosti in svetovanje v zvezi z nevarnostjo organiziranega kriminala. Decembra 2010 je bilo sestavljeno celovito poročilo o trenutnem splošnem stanju na področju kriminala, ki je vključevalo oceno o prihodnji nevarnosti v celotni regiji. SECI je partner Europolu.

VEČ O TEM:

www.seccenter.org

Raziskovalne mreže se hitro širijo na Balkan

CELOVITO NAČRTOVANJE POSTAVLJA REČNO REGULACIJO NA NOVO RAVEN

Rečni promet ima možnost, da se odzove na rast v trgovini v vzhodni in jugovzhodni Evropi, vendar pa morajo gospodarski interesi iti z roko v roki z okoljskimi koristmi. Projekt celovite rečne regulacije na Donavi vzhodno od Dunaja, ki ga vodi podjetje via donau, kaže, kako pri oblikovanju prihodnosti sodelujejo tisti, ki reko uporabljajo.

Promet po celinskih plovih poteh je pogosto očitni zmagovalec tako na gospodarskem kot okoljskem področju v primerjavi s cestnim ali zračnim prometom. Vendar pa ladijski promet tvori manj kot 10 % tovarnega prometa v Podonavski regiji.

Na podlagi tega pet pilotnih projektov zagotavlja boljše okoljske razmere, saj obnavljajo hitrost pretoka med stranskimi pritoki in glavno reko ter ponovno ustvarjajo prodnate bregove in ravna vodna območja, kjer so bili prej umetno zgrajeni bregovi. Namen šestega pilotnega projekta je preizkusiti, ali je mogoče zmanjšati erozijo z dodajanjem bolj grobega proda v rečno strugo. To je potrebno za obnovitev višine podtalnice in ohranitev tesnejše povezave med reko in njenimi naplavnimi ravninami.

Projekt celovite rečne regulacije vključuje vse te ukrepe skupaj s ponovno izgradnjo valobranov v tem predelu.

Trajanje projekta:

Projekt celovite rečne regulacije: po letu 2013, obdobje gradnje pribl. 8-9 let

Podpora EU iz LIFE in TEN-T:

Od leta 2000, pilotni projekti do 50 % (LIFE/TEN-T), izvajanje glavne faze do 20 % (TEN-T)

Skupni proračun:

225 milijonov € (osnovni stroški)

Za izvajanje glavne faze in zadnjih dveh pilotnih projektov s skupnim državnim proračunom in odločitvijo o financiranju iz TEN-T.

Komercialne koristi

Zagotavljanje tekočega ladijskega prometa v obdobjih nizkega vodostaja in zmanjšanje stroškov vzdrževanja reke pomagata izpolniti čedalje večje zahteve v zvezi s trgovino ter zmanjšujeta tarife. S tem je reka konkurenčnejša v primerjavi z drugimi oblikami prometa in se odziva na čedalje večje komercialne priložnosti.

Okoljske koristi

Del novega trajnostnega pristopa k rečni regulaciji zajema povrnitev prodnatih bregov in ravnih vodnih območij; rečni pritoki, ki so zdaj odrezani, pa bodo spet povezani z Donavo. Ti bolj naravni pogoji ščitijo in ustvarjajo nove habitate za rastlinstvo in živalstvo ter privlačnejše okolje za vse uporabnike reke.

Pravi primer sodelovanja

Ti pilotni projekti, ki jih vodi podjetje via donau, so zahtevali sodelovanje različnih skupin. Beseda inženirjev in strokovnjakov za plovbo velja prav toliko kot beseda ekologov in prostorskih načrtovalcev. Usmerjevalna skupina vključuje vse zainteresirane strani in je pokazala, da lahko ponudi primere najboljše prakse za druge pobude ob Donavi. Vzpostavljena načela že igrajo ključno vlogo pri oblikovanju in vodenju drugih projektov.

VEČ NA TO TEMO:

www.via-donau.org

Vsi uporabniki reke skupaj oblikujejo najboljšo prihodnost

KAKO STRATEGIJA DELUJE

Strategija se mora osredotočiti na rezultate. Tesnejše sodelovanje nam bo omogočilo, da bomo bolje izkoristili obstoječe politike in finančna sredstva. Delo mora potekati na vseh ravneh med različnimi institucijami, sektorji in državami. Ključ do uspeha leži v zavezah, ki jih dajo tako organi kot zainteresirane strani.

POSVETOVANJE

Organiziran bo Letni forum, na katerem bodo potekale razprave o delu in posvetovanja o prilagojenih ukrepih ter oblikovanje novih pristopov. Foruma se bodo udeležile države, institucije EU in zainteresirane strani (zlasti medvladni organi, zasebni sektor in civilna družba).

NOBENIH NOVIH SREDSTEV EU, NOBENE NOVE ZAKONODAJE EU, NOBENIH NOVIH STRUKTUR EU

Komisija pripravlja strategijo na podlagi dogovora, da regija ne bo deležna nikakršne posebne obravnave, ne v proračunskem ne v pravnem smislu. Strategija zlasti:

- ne zagotavlja nobenih novih sredstev EU. Poudarek je na boljši uporabi obstoječih sredstev;
- ne zahteva nikakršnih sprememb zakonodaje EU, saj EU sprejema zakonodajo za 27 držav članic EU in ne zgolj za posamezno makro regijo. Če je tako dogovorjeno, so možne spremembe na nacionalni ali drugih ravneh za namen obravnavanja posameznih ciljev;
- ne vzpostavlja nobenih dodatnih institucij EU. Za izvajanje so odgovorni obstoječi organi, ki morajo čim tesneje sodelovati.

USKLAJEVANJE POLITIKE

Komisija se pri usklajevanju politike posvetuje s **skupino na visoki ravni**, ki jo sestavljajo predstavniki zadevnih držav.

V primeru nesoglasij lahko organizira tudi konstruktiven dialog, saj je neodvisna akterka.

IZVAJANJE

Vsak posamezen opredeljen ukrep strategije določa cilj, ki se uresničuje s projekti, ki imajo določene vodje, časovne okvire in finančna sredstva. Vsako prednostno področje usklajujejo države regije.

Slednje kot **koordinatorji prednostnih področij** zagotavljajo izvajanje akcijskega načrta, tako da se dogovarjajo o načrtovanju s cilji, kazalniki in časovnimi okvirji ter obenem zagotavljajo učinkovito sodelovanje med predlagatelji projektov, programi in viri financiranja. Nudijo tudi tehnično pomoč in svetovanje.

Koordinatorji se posvetujejo s Komisijo ter ustreznimi agencijami EU in regionalnimi organi.

PODPORA

Za podporo je zadolžena **Komisija**, ki ji pomagajo **nacionalne kontaktne točke**. Cilj tega je zagotoviti, da delo napreduje. Nacionalne kontaktne točke bodo omogočile usklajevanje na državni ravni, pri čemer bodo iskale ustrezne kontakte in predvsem pospešile praktične vidike dela.

POROČANJE IN OCENJEVANJE

To je delo **Komisije**, ki poteka v partnerstvu s **koordinatorji prednostnih področij** ter drugimi zainteresiranimi stranmi.

Koordinatorji prednostnih področij bodo spremljali napredek in preverjali, ali ukrepi in projekti izpolnjujejo zastavljene cilje. Na tej podlagi Komisija oblikuje poročilo in priporočila, ki bodo potrjeni v okviru razprave z zainteresiranimi stranmi na **Letnem forumu**.

FINANCIRANJE: POZORNOST JE TREBA NAMENITI ZDRUŽEVANJU SUBVENCIJ IN POSOJIL.

Strategija se izvaja z uporabo in usklajevanjem obstoječih finančnih sredstev in njenih ciljev, kadar je to primerno in v skladu s splošnimi okvirji.

Veliko sredstev je dejansko že na voljo znotraj številnih programov EU (npr. 100 milijard € iz strukturnih skladov za obdobje 2007–13 kakor tudi iz instrumenta za predpristopno pomoč (IPA) in instrumenta evropskega sosledstva in partnerstva (ENPI)).

Finančna sredstva so na voljo iz naslova mednarodnih finančnih institucij, kot je EIB: 30 milijard € za obdobje 2007–09 ter nacionalna, regionalna in lokalna sredstva.

SODELOVANJE ZA PODONAVSKO REGIJO

Številni različni institucionalni akterji so prispevali svoje strokovno znanje, da bi zagotovili uspeh Strategije EU za Podonavsko regijo. Skupna podlaga poudarja vlogo nekaterih glavnih udeležencev.

Izboljšanje mobilnosti in multimodalnosti

Prvi steber strategije vključuje ukrepe za povezovanje makro regije, in sicer z izboljšanjem prometnih povezav. Po trditvah Generalnega direktorata (GD) EU za mobilnost in promet igra vseevropsko prometno omrežje (TEN-T) osrednjo vlogo v tem okviru: „Mnogi izmed naših 30 prednostnih projektov imajo vpliv na Podonavsko regijo. Naš glavni cilj je, da skupaj z vsemi zainteresiranimi stranmi ter organi na lokalni, regionalni in nacionalni ravni dokončamo, kar smo začeli.“

Strategija bo pomagala povezati makro regijo od znotraj ter obenem izboljšati dostop od zunaj. Ključna beseda je multimodalnost: GD želi ustvariti razmere, v katerih se bo mogoče zanesti na najboljšo prometno storitev.

Projekti TEN-T vključujejo razširitev železniških in cestnih osi ter ukrepov za izboljšanje plovbe po Donavi. V načrtu so tudi ukrepi, usmerjeni v regionalna letališča in pristanišča na Donavi.

Varstvo okolja

Okoljski cilji kot celostno vprašanje niso samo del enega stebra strategije, temveč so pomembni tudi za ostale tri – povezanost, blaginjo in institucionalno zmogljivost. GD EU za okolje se osredotoča na izvajanje okoljskega pravnega reda EU in njene politike v Podonavski regiji. Posreduje tudi pri podpiranju teritorialne kohezije, vključevanja okolja v druge sektorske politike ter vloge civilne družbe.

Projekti, ki se izvajajo v Podonavski regiji v okviru programa GD za okolje LIFE, vključujejo obnovo bregov Donave v Avstriji in projekt Szigetköz za trajnostno načrtovanje upravljanja voda in rabe tal. Druge pobude so usmerjene v zaščitena območja in ogrožene vrste, kot je dalmatinski pelikan v delti Donave.

Razvoj znanja in konkurenčnosti prek inovacij

Ukrepi za ustvarjanje blaginje tvorijo tretji steber strategije. Vzpostavljanje konkurenčnosti makro regije se v prvi vrsti zanaša na razvoj družbe znanja in inovacij. Te izbire so ključnega pomena, saj predstavljajo osrednje elemente strategije Evropa 2020. Ukrepi, ki jih usklajuje GD EU za raziskave in inovacije, med drugim omogočajo univerzam, raziskovalnim središčem in podjetjem, da izkoristijo vse svoje možnosti za inovacije, vključno z ukrepi krepitve zmogljivosti, ki spodbujajo medregionalno in mednarodno sodelovanje ter preprečujejo beg možganov. Raziskovalni prostor Donave bo podprt in vključen v evropski raziskovalni prostor.

Načrtovani ukrepi na primer predvidevajo oblikovanje partnerskih mrež v regiji, naložbe v raziskovalne infrastrukture ter razvoj grozdov.

Ravnanje z odpadki v Romuniji

Sodelovanje s sosednjimi državami

Nobenega izmed ciljev strategije ne bo mogoče doseči, če se bodo prizadevanja ustavila na mejah EU: na podlagi makroregionalnega pristopa lahko vse države članice, države kandidatke in potencialne države kandidatke kakor tudi države, ki niso članice EU, uživajo ugodnosti, ki jih prinaša strategija, ter k slednji tudi prispevajo. GD EU za širitev si prizadeva, da bi čim bolj okrepil vključenost Zahodnega Balkana. To je na primer razvidno iz dodane klavzule, ki omogoča kasnejšo vključitev dodatnih sosednjih držav.

Države, ki so na poti k članstvu, imajo na voljo finančna sredstva v okviru instrumenta za predpristopno pomoč (IPA). Slednjega je mogoče uporabiti za projekte, ki sodijo v področje strategije. „Pristop strategije od spodaj navzgor pomeni, da so države tiste, ki morajo opredeliti ukrepe, za katere se najbolj zanimajo, ter predlagati projekte v skladu s svojimi prednostnimi nalogami.“ Prednostna področja vedno usklajujejo države članice, pogosto v povezavi z državami nečlanicami.

Preizkus makroregionalnega modela – pogled Evropskega parlamenta

Evropski parlament je bil vključen v oblikovanje strategije in bo ostal partner ves čas njenega izvajanja. „Forum poslancev EP o Donavi“ je bil oblikovan kot izhodišče za zainteresirane strani, ki si prizadevajo za izboljšanje kohezije v Podonavski regiji. Januarja 2010 je sprejel skupno resolucijo, v kateri poziva Komisijo, naj organizira posvetovanja in predstavi strategijo za regijo do konca leta 2010.

„Strategija EU za Podonavsko regijo je tako kot Strategija za regijo Baltskega morja preizkus makroregionalnega modela in učinkovitega teritorialnega sodelovanja,“ pravi romunska poslanka EP Silvia-Adriana Țicău, ki predseduje forumu. „Pričakujemo, da bo strategija bistveno prispevala k izboljšanju usklajevanja med organi in organizacijami, ki delujejo v Podonavski regiji, in da bo ustvarila blaginjo, trajnosten razvoj, delovna mesta ter zagotovila varnost na območju.“

Ključna vloga železnice v tovornem prometu

VEČ NA TO TEMO:

TEN-T:

http://ec.europa.eu/transport/infrastructure/index_en.htm

Program LIFE:

<http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>

Instrument za predpristopno pomoč (IPA):

http://ec.europa.eu/enlargement/how-does-it-work/financial-assistance/ipa/index_en.htm

KAJ SE PODONAVSKA REGIJA LAHKO NAUČI OD REGIJE BALTSKEGA MORJA

Prva makro regija EU na sploh, ki pokriva regijo Baltskega morja, je stara več kot eno leto. Njena vzpostavitev je predstavljala izziv, zdaj pa se v okviru celovite nove strategije za regijo izvajajo številni prepoznavni projekti. Vse, kar je bilo naučenega v tem procesu, se zdaj uporablja pri Podonavski regiji in njeni strategiji, ki bo sprejeta junija 2011.

Strategija EU za regijo Baltskega morja (EUSBSR) je prva makroregionalna strategija EU. Strategija, ki jo je sprejela Evropska komisija in oktobra 2009 potrdil Evropski svet, vključuje osem držav članic EU. Namen strategije je obravnavati skupne probleme v regiji Baltskega morja – na okoljskem, gospodarskem, energetskem in prometnem področju –, in sicer z usklajevanjem in povezovanjem evropskih politik.

Zdaj, ko se strategija EUSBSR izvaja, strokovnjaki za regionalno politiko EU oblikujejo o njej sklepe. Obenem upajo, da bodo z ocenjevanjem, kaj je bilo dobro oziroma kaj ne, dali spodbudo Strategiji EU za podonavsko regijo (EUSDR), drugo evropsko makro regijo.

Opredelitev procesa

„Eden izmed jasnih naukov je pomen procesa,“ pravi član skupine Evropske komisije, ki nadzira Strategijo za podonavsko regijo. „Ključnega pomena za usklajevanje in sodelovanje je, da že na samem začetku dobimo prave ljudi iz pravih držav, regij in združenj. Ti morajo poganjati proces, pri čemer nekatere države prevzamejo vodstvo pri določenih vprašanjih in oblikujejo prave sodelovalne mreže.“

V okviru tega procesa se uporablja „proces EU za upravljanje na več ravneh“. To tudi pomeni, da bo mogoče pridobiti politične zaveze na najvišji ravni v državah članicah, tako da bo vsak, ki je vključen v strategijo, izpolnil svoje obljube.

Strategija za regijo Baltskega morja ima 15 prednostnih področij, Strategija za Podonavsko regijo pa 11, pri čemer se osredotoča predvsem na prometne in energetske povezave, okolje, socialno-ekonomski razvoj in varnost. Koordinatorji prednostnih področij za Podonavsko regijo so bili hitro in bolj strukturirano izbrani, kar jasno kaže, da je ta nova makro regija že imela koristi od zgledevanja po svoji severni sestrični.

Objava rezultatov

Prav tako pomembna je čim prejšnja objava dejanskih rezultatov makroregionalne strategije. Ta pomaga poudariti vrednost makroregionalne politike za javnost in nosilce odločanja, obenem pa zagotavlja spodbudo za vse, ki so vključeni v strategijo.

Prvi rezultati projektov Strategije za regijo Baltskega morja so bili opisani na konferenci oktobra 2010. Vključevali so novice o napredku pri odstranjevanju izpustov z ladij, večanju pripravljenosti na izlitje nafte v morje in preusmerjanju večjega obsega tovornega prometa s cest na morje.

„Makro regija mora biti prilagodljiva in mora vključevati tako nove kot obstoječe nacionalne in regionalne projekte,“ pravi sogovornik iz Komisije. „Vpliv mora biti očit.“ Poleg tega številne zainteresirane strani v makroregionalnih strategijah ne vidijo zgolj predloge za reševanje svojih problemov, temveč tudi novo delovno metodo za doseganje večje učinkovitosti in rezultatov.

Vključevanje vseh

Strategija za Podonavsko regijo uživa koristi, ki jih prinašata pripravljenost in okrepljeno sodelovanje med vsemi službami Komisije med potekom procesa EUSBR. Poleg tega so države regije Baltskega morja nakopičene okrog morja, medtem ko so države podonavske regije razporejene ob reki. Zato morajo sodelovati nekoliko drugače, pri čemer ne bodo imele vse istih prednostnih nalog. Glede na to je tudi jasno, da ni mogoče določiti enotnega vzorca EU za nove makro regije. Ključni nauk pa je: makro regije bodo igrale veliko vlogo pri poglobljanju evropske regionalne kohezije.

VEČ NA TO TEMO

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/danube/index_en.htm

Primerjava dveh ključnih makro regij EU

Strategija za regijo Baltskega morja	Strategija za Podonavsko regijo
Prva makro regija EU	Druga makro regija EU
8 držav EU	8 držav EU
3 države, ki niso članice EU	6 držav, ki niso članice EU
100 milijonov prebivalcev	115 milijonov prebivalcev
15 prednostnih področij	11 prednostnih področij
50 milijard € sredstev kohezijske politike (2007–13)	100 milijard € sredstev kohezijske politike (2007–13)

NAŠI PROJEKTI

Panorama v vsaki številki ugotavlja, kako se razvijata dva projekta z vidika ljudi, ki ju vodijo. Ogledamo si uspehe in neuspehe vodenja projektov, ki jih financira ESRR. Prejšnji članki o teh projektih so na voljo v številkah revije Panorama 33 in 35.

PROJEKT 1

O KONKURENČNIH ZDRAVSTVENIH STORITVAH

Dejstva in številke

V konkurenčne zdravstvene storitve je bilo od januarja 2008 do decembra 2010 v okviru programa Severno obrobje vloženi nekaj manj kot 1 milijon €.

Ko se korak več izplača

Za bolnike, ki živijo na skrajnem robu Finske, Irske, Norveške, Švedske in Škotske, oddaljenost ne pomeni več izolacije. Nekoč nepremostljive vrzeli so zdaj premagane, zahvaljujoč zavzetosti partnerjev in inovativni telemedicini. Predstavljamo vpogled dveh vodilnih oseb v tem projektu, dr. Juhe Korpelainen, nevrologa z Univerzitetne bolnišnice Oulu (Finska), in gospoda Davida Heaneyja, višjega raziskovalca na Centru za ruralno zdravje (Škotska).

David, kako bi opisali udeležbo škotskih partnerjev v projektu?

„Za vgradnjo mobilne opreme za video konferenco na oddelkih za bolezni ledvic bolnišnice Raigmore (Inverness) ter Splošne bolnišnice Caithness (Wick) je bilo potrebno veliko trdnega dela in vztrajnosti, toda njena vrednost je nesporna. Video povezava zdaj pomaga povezati odcepljeni oddelek iz Wicka z glavnim oddelkom za bolezni ledvic v Invernessu. Manj osebja in krajši čas potovanja bolnikov predstavljata zgolj eno od zelo občutenih koristi. Osebe iz Wicka zdaj tesneje sodeluje s svojimi kolegi iz Invernessa.“

Ali ste morali premagati kakšne ovire? Kako vam je to uspelo?

„Gospodarsko nazadovanje nas je spodbudilo, da poiščemo stroškovno učinkovite rešitve za redko poseljena območja. Poskrbeli smo tudi, da je nacionalni zdravstveni zavod dejansko kupil potrebno opremo, ki bo ostala v bolnišnici tudi po koncu pilotne faze. Ta uspeh nam je dal zagon, zato se povezave zdaj širijo, da bi vključili še dva oddelka za bolezni ledvic, izmed katerih se eden nahaja na oddaljenem otoku.“

Juha, bila bi škoda, če bi se stvari tu ustavile. Ali obstajajo kakršni koli načrti, ki bodo preživeli projekt?

„Trenutno smo močno usmerjeni v trajnost. Pripravljamo se na skupen nakup strokovne programske opreme in naprav. To nam bo omogočilo nuditi prilagodljive storitve našim oddaljenim regijam.“

Kaj je bilo ključno, kar ste se po vašem mnenju naučili v zvezi z vodenjem projekta regionalne politike?

„Mislim, da bi še več pozornosti morali nameniti izbiri storitev za pilotne projekte, saj je to najpomembnejši korak, predvsem v smislu razvijanja trajnostnih storitev.“

Tako Heaney kot Korpelainen se strinjata, da je učinkovita komunikacija temeljnega pomena za ta transnacionalni projekt. „Projekt je pokazal, kako pomemben je človeški vidik,“ je povedal Heaney. „Bilo je naporno s toliko partnerji, a za nagrado smo dobili dogovor o transnacionalnih vprašanjih.“

VEČ NA TO TEMO

www.ehealthservices.eu

Teledializa v Splošni bolnišnici Caithness, Škotska

Dejstva in številke

V projekt Longlife, ki se je pričel izvajati v začetku leta 2009 in ki bo potekal do konca leta 2011, je bilo vloženih približno 2,4 milijona €.

Določitev standarda za stavbe prihodnosti

V stanovanjskih stavbah, ki porabljajo 40 % proizvedene energije Evrope in ustvarjajo emisije CO₂, je ogromno možnosti za varčevanje z energijo. Namen projekta Longlife, ki ima podporo Programa za regijo Baltskega morja (BSRP), je ugotoviti, kakšne spremembe lahko ustvarijo skupna prizadevanja Danske, Litve, Poljske in Nemčije.

Program BSRP spodbuja regionalni razvoj na podlagi transnacionalnega sodelovanja. Enajst držav, ki ležijo okrog Baltskega morja, sodeluje v iskanju skupnih rešitev za skupne probleme. Gospo Mario-Ilono Kiefel, direktorico za komunikacije v okviru projekta Longlife, smo povprašali o njihovem napredku v zadnjih šestih mesecih.

Kaj se je dogajalo s projektom od našega zadnjega pogovora?

Po številnih analizah in primerjavah so bila razvita merila za stavbe Longlife. Partnerji zdaj pripravljajo splošen prototip stanovanjske stavbe, ki bo zgrajen iz zidakov. Ti bodo vneseni v kataloško podatkovno zbirko, ki tvori celoten prototip. Partnerji iz vseh držav bodo tako lahko oblikovali pilotne projekte, ki ustrezajo njihovem lokalnemu območju.

Katere so po vašem mnenju neposredne koristi te uskladitve?

Z usklajevanjem gradbenih standardov v regiji Baltskega morja lahko skupen trg te regije postane resničnost. Standardi bodo pomagali kar najbolj zmanjšati stroške obratovanja v življenjski dobi naših stavb. Projekt Longlife je zdaj povezan tudi z drugimi projekti, ki si prizadevajo za isti cilj energetske učinkovitosti. Te povezave preoblikujemo v energetske grozd v regiji Baltskega morja.

To je slišati popolno. Ali ste morali na tej poti premagati kakršne koli ovire?

Na žalost da, saj smo zaradi gospodarske krize izgubili nekatere družabnike. Reorganizacija je bila zato precejšnja. Na srečo je vse skupaj uspela obdržati zagnanost preostalih partnerjev. Naleteli smo tudi na organizacije, ki so se zanimale za sodelovanje z nacionalnimi skupinami. Naše tesno povezano partnerstvo in tesno sodelovanje sta nam pomagala izpolniti naše cilje.

Kaj je bilo ključno, kar ste se po vašem mnenju naučili v zvezi z vodenjem projekta regionalne politike?

Naučila sem se, da je mogoče sestaviti transnacionalno mrežo, ki kljub zagatam na poti do cilja predstavlja manjše tveganje za sodelujoče partnerje. Slaba stran pa je po mojem mnenju ta, da je vodenje takšnega projekta za majhne partnerje lahko težko, saj najverjetneje nimajo dovolj obratnih sredstev.

Kaj mora projekt Longlife še doseči?

Zdaj pripravljamo prototip Longlife, katerega rezultati bodo predstavljeni na naši zadnji konferenci novembra 2011 v Potsdamu v Nemčiji. Seveda bomo povabili tudi druge projekte energetskega grozda, da se povečajo možnosti nadaljnega sodelovanja v regiji Baltskega morja.

VEČ NA TO TEMO

www.longlife-world.eu/project_en.html

Udeleženci v projektu predstavljajo poročili Longlife 1 in Longlife 2

REGIONETWORK 2020, NARAŠČAJOČA SPLETNA SKUPNOST

Ali vodite transnacionalni projekt in ste naleteli na nekatere težave? Ali pa vas mogoče zanima vprašanje naravnih tveganj v Sredozemlju? RegioNetwork 2020 lahko ponudi nekaj vsakomur, ki želi prispevati k povečanju blaginje v svoji regiji – vse od razprav o tem, kako spodbuditi rast v regijah, do dejanske pomoči pri spremljanju inovacij.

Na spletni strani boste našli novice, skupine, dobre prakse kakor tudi priložnost za spremljanje regije ali posameznika – informacije, ki jih iščete, so torej vedno na dosegu roke. Občasno so objavljena tudi prosta delovna mesta: če si torej želite spremembe ...

Mrežo je oktobra 2010 vzpostavil komisar Hahn kot spletno sodelovalno izhodišče za predstavnike evropskih regij in druge, ki se zanimajo za regionalno politiko Evropske unije. V začetku leta 2011 je spletna stran imela že 900 članov posameznikov ter 40 članic regij.

Uspeh je odvisen od uporabnikov

Skupina Komisije, ki vodi mrežo, upa, da bodo ljudje zares izkoristili udeležbo. „Z navdušenjem opazujemo, kako raste število uporabnikov in kako se povečuje tudi interakcija na spletni strani. Na podlagi prvih povratnih informacij uporabnikov smo uspeli opraviti številne izboljšave, zato upamo, da bo ta stran ljudem predstavljala uporaben način vključevanja v regionalno politiko in sodelovanja.“

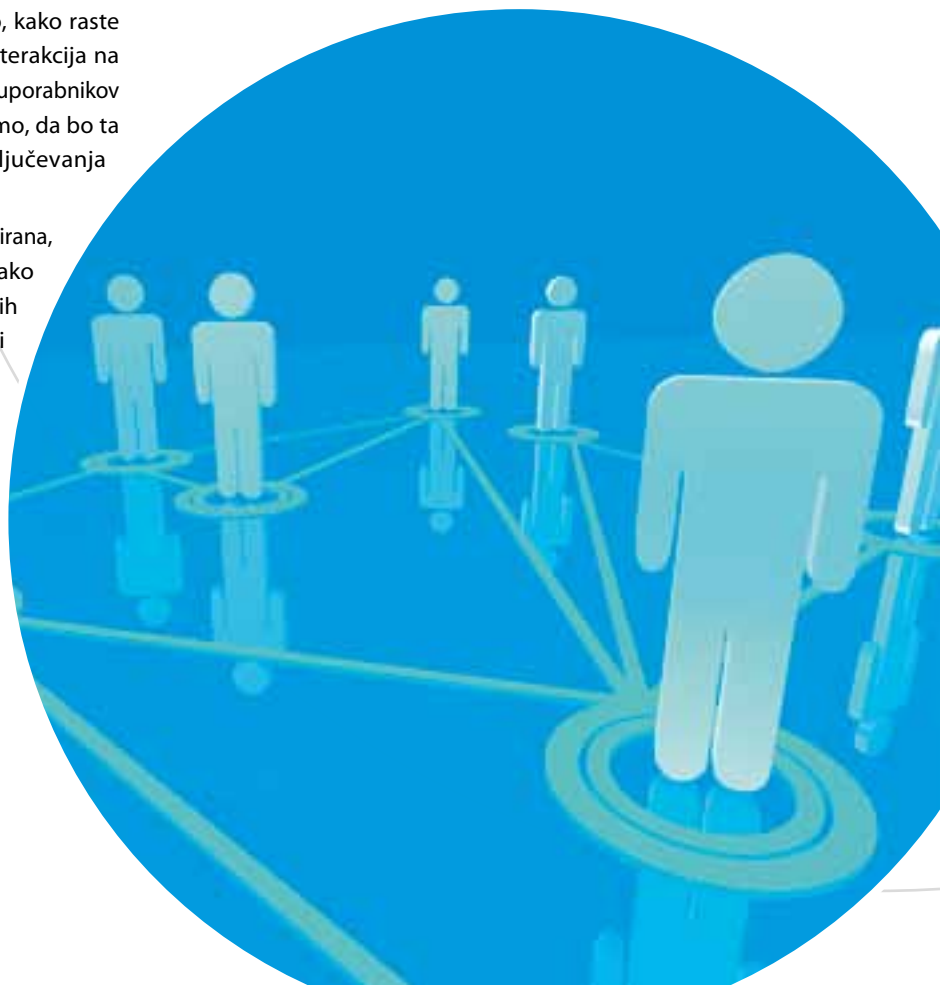
A ne glede na to, kako dobro je spletna stran strukturirana, je skupnost, ki jo uporablja, tista, ki odloča, kako uspešna bo. Če torej želite razpravljati o nekaterih zamislih, če želite preveriti, kako so drugi rešili probleme, s katerimi se spopadate, izmenjati vaše najboljše prakse, da bi navdihnili kolege, ali zgolj raziskovati najbolj vroče teme, ki so trenutno značilne za vašo regijo, potem se registrirajte, sodelujte in naj se vas glas sliši.

Da bi RegioNetwork 2020 postal zares dinamična in uporabna platforma, se morajo regije in posamezniki vključiti in predstaviti svoje zamisli in prakse.

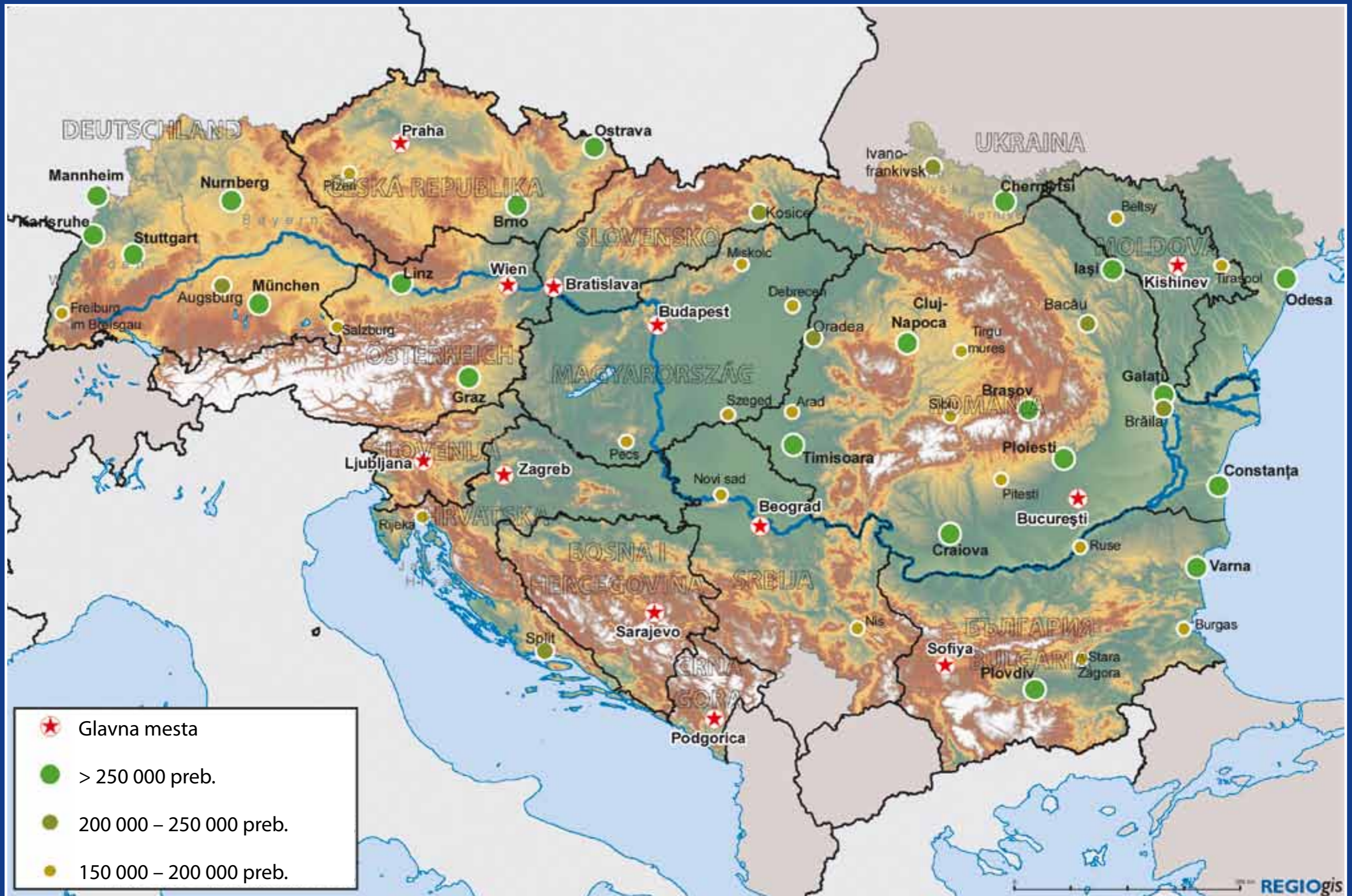
Zakaj se torej ne bi registrirali in preizkusili zadevo že danes?

VEČ NA TO TEMO

www.regionetwork2020.eu

OZEMELJSKA POKRITOST STRATEGIJE EU ZA PODONAVSKO REGIJO

Strategija ostaja odprta za druge partnerje v prihodnosti.

NA KRATKO O REGIJI – DEJSTVA IN ŠTEVILKE

BDP/prebivalca (SKM), 2008

Indeks, Podonavska regija = 100

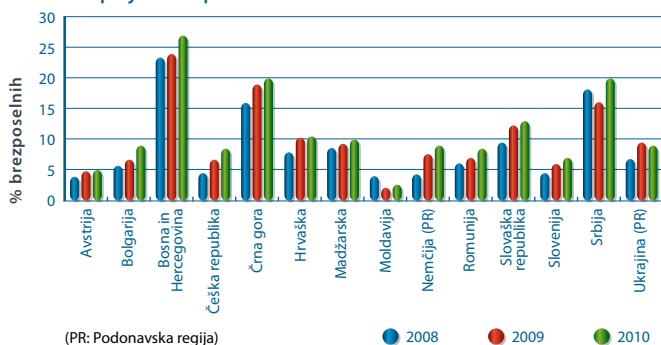

Vir: Eurostat, nacionalni statistični uradi

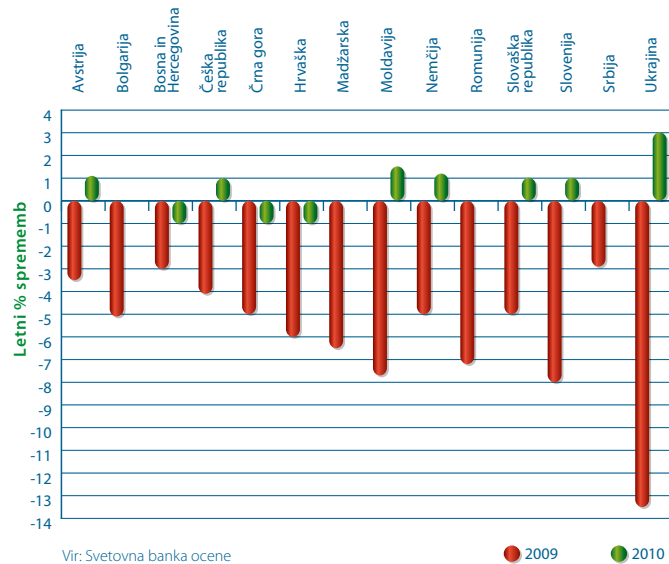
0 400 Km
© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Za regijo so značilne velike razlike, kot je prikazano na zemljevidu. Zajema nekaj najuspešnejših, a tudi najrevnejših regij v EU. Strategija EU za Podonavsko regijo bo obravnavala te razlike tako, da bo združila vse priložnosti v regiji, na primer turizem (grafikon spodaj).

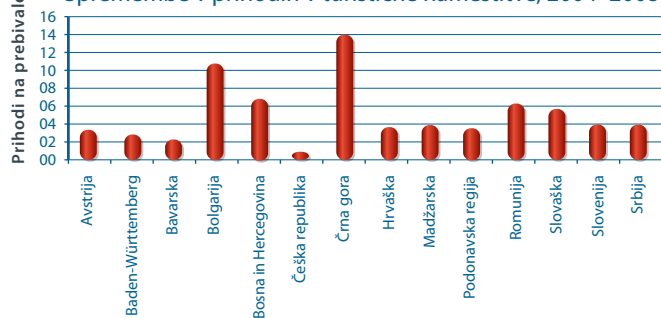
Stopnja brezposelnosti

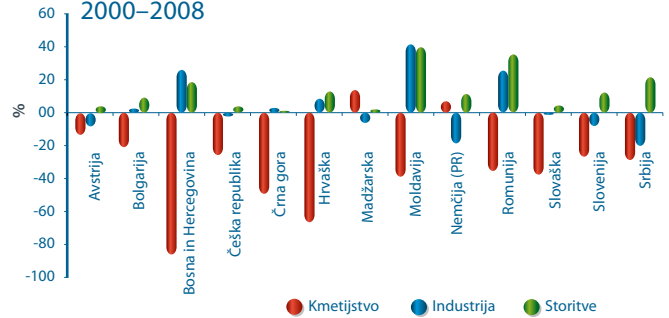
Rast BDP, 2009 in 2010

Spremembe v prihodih v turistične nastanitve, 2004–2008

Spremembe v deležu brezposelnosti po sektorjih, 2000–2008

DATUMI 2011	DOGODEK	KRAJ
28. april	Konferenca o malih in srednje velikih podjetjih ter notranjem trgu	Budimpešta (HU)
28.–29. april	Konferenca za srednjo in jugovzhodno Evropo „Strategija EU za Podonavsko regijo – poseben poudarek na upravljanju tal in voda ter okolju“	Gödöllő (HU)
29. april	Vrh o Donavi v Vukovarju	Vukovar (HR)
19.–20. maj	Neformalno srečanje ministrov s področja teritorialne kohezije	Gödöllő (HU)
23.–24. junij	Regije za gospodarske spremembe in nagrade RegioStars	Bruselj (BE)
24.–26. junij	Plavajoča konferenca o Donavi do Železnih vrat – Spodnja Donava – nove poslovne in turistične destinacije	Beograd-Vidin (SER-BG)
29. junij	Dan Donave	
10.–13. oktober	Dnevi odprtih vrat: Vlaganje v evropsko prihodnost: regije in mesta ustvarjajo pametno, trajnostno in vključujočo rast	Bruselj (BE)

Dodatne informacije o teh dogodkih so na voljo v rubriki Koledar dogodkov na našem spletišču Inforegio:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/

Spletišče madžarskega predsedstva: www.eu2011.hu

V poletni številki Panorame,
 ki bo izšla junija, bomo govorili
 o prometu znotraj regionalne politike.

Ali želite, da bi revija Panorama v naslednjih
 številkah obravnavala določene teme s področja
 regionalne politike? To nam sporočite na naslov:

regio-panorama@ec.europa.eu

KN-LR-11-037-SL-C

doi:10.2776/38245

© Evropska unija, 2011
 Razmnoževanje je dovoljeno pod pogojem, da je vir naveden.

Evropska komisija, Generalni direktorat za regionalno politiko
 Komuniciranje, informiranje in odnosi s tretjimi državami
 Raphaël Goulet
 Avenue de Tervueren 41, B-1040 Bruselj
 E-naslov: regio-info@ec.europa.eu
 Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

Urad za publikacije

